

Utrikesdepartementet

Enheten för internationell handelspolitik och EU:s
inre marknad

Rådet för utrikesfrågor (handel) den 12 juni 2022

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. WTO och förberedelser för MC 12

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikeshandelsminister Anna Hallberg

Förslagets innehåll: FAC handel den 12 – 15 juni kommer att äga rum i Genève, i samband med Världshandelsorganisationens (WTO) tolfte ministerkonferens (MC12). På agendan står WTO MC12. Vid mötet avser rådet anta följande beslut:

- a) Rådsslutsatser att antas vid inledningen av MC12 – antas vid inledande FAC-session.
- b) Rådsslutsatser att antas vid avslutningen av MC12 – antas vid avslutande FAC-session
- c) Rådsbeslut som ger EU-kommissionen mandat att ingå överenskommelser vid MC12 – antas vid avslutande FAC-session.

Det kan, liksom vid tidigare WTO-ministermöten, komma att sammanställas flera korta FAC-sessioner under MC12-veckan, i syfte att koordinera EU:s förhandlingsposition.

Sedan det uppskjutna ministermötet från november 2021 har förhandlingsläget varit svårt, med hänvisning till pandemiläget och senare Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Formella förhandlingar förväntas inte kunna ske på plats vid ministerkonferensen. I stället sker informella förhandlingar i mindre grupper av länder inför MC12 som i vissa fall kan leda till överenskommelser. Förväntningarna och de konkreta förberedelserna av MC12 kommer därför behöva anpassas efter rådande läge.

EU driver fortsatt på för ett multilateralt paket som innehåller fyra komponenter (WTO-reform, WTO:s svar på pandemin, fiskesubventioner samt jordbruk).

Målsättningen för EU är att lansera en process för **WTO-reform** med sikte på resultat vid MC13, som skulle inkludera tvistlösning samt möjligen andra frågor som formerna för integration av utvecklingsländer och transparens.

I diskussionerna om WTO:s svar på pandemin ingår frågan om begränsade undantag från immaterialrätten för framställning av covid-vaccin, men också en handelskomponent som syftar till förenklad handel med sjukvårdsrelaterade produkter och begränsningar i möjligheten att införa exportrestriktioner för kritiska varor.

Beslut om att förbjuda **fiskesubventioner** som bidrar till ett ohållbart fiske skulle enligt Agenda 2030 ha fattats senast i december 2020. Förhandlingarna har nu intensifierats på nytt inför MC12, men meningsskiljaktigheter kvarstår, varför utsikterna till ett beslut får bedömas som ganska dåliga.

På **jordbruksområdet** förhandlar WTO-medlemmarna sedan över 20 år om reformer i handeln med jordbruksvaror för att öka konkurrenskraften och samtidigt stärka miljöhänsynen och förbättra livsmedelsförsörjningen. Även här bedöms möjligheterna till en överenskommelse vara begränsade.

Den ryska aggressionen mot Ukraina har ytterligare förvärrat situationen för global livsmedelsförsörjning och ökat på de redan höga livsmedelspriserna. Förhoppningen är därför att WTO-länderna kan enas om en **deklaration om livsmedelsförsörjning** på MC12. Den ska bl.a. innehålla skrivningar om att undanta World Food Programmes uppköp av livsmedel från eventuella

exportrestriktioner och om förbättrad transparens rörande vissa åtgärder som WTO-medlemmarna vidtar, däribland för eventuella exportrestriktioner.

Det s.k. **e-handelsmoratoriet**, som innebär åtagande om att inte ha tullar på elektroniska överföringar, kommer också att behöva hanteras. Moratoriet har förlängts vid varje ministerkonferens sedan 1998 och skapar förutsägbara villkor för handeln. Utsikterna ser denna gång dystrare ut, då bl.a. Indien motsatt sig en förlängning.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen ska värna det multilaterala regelbaserade världshandelssystemet med WTO i centrum. WTO bör ges en central roll i utformningen av de globala lösningar som den ekonomiska återhämtningen efter Covid-pandemin kräver och som svarar mot dagens behov och utmaningar. Regeringen ska verka för en fortsatt hög ambitionsnivå från EU i de pågående förhandlingarna och att unionen bidrar till att staka ut en tydlig väg för det fortsatta förhandlings- och reformarbetet efter MC12. Det är viktigt att Rysslands aggression inte hindrar framsteg i förhandlingarna inom WTO.

Regeringen verkar för att EU ska ha en fortsatt ledande roll i moderniseringsarbetet av WTO och stödjer de förslag rörande WTO-reform som EU-kommissionen har presenterat och som inbegriper bl.a. ökad transparens och återupprättandet av en fullt fungerande tvistlösningsmekanism inom WTO.

Regeringen stödjer vidare EU-kommissionens arbete att nå en överenskommelse om WTO:s svar på pandemin. Det är i dessa diskussioner viktigt att verka för ett balanserat resultat som inkluderar både initiativ för att underlätta handeln med sjukvårdsrelaterade produkter och begränsade undantag från immaterialrätten för tillverkning av covid-vaccin.

Regeringen ska vidare verka för att EU agerar pådrivande och konstruktivt i pågående förhandlingarna om förbud mot fiskesubventioner som bidrar till ett ohållbart fiske.

Regeringen stödjer EU-kommissionens fortsatta ansträngningar att bidra till en multilateral överenskommelse i förhandlingarna om handeln med jordbruksprodukter

Regeringen kan också stödja en deklaration om åtgärder för att förbättra förutsättningarna för en tryggad livsmedelsförsörjning, inte minst för utvecklingsländer och de minst utvecklade länderna.

Det är för regeringen även prioriterat att man vid MC12 om möjligt kommer överens om en förlängning av moratoriet på tullar på elektroniska överföringar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Ss Nilsson informerade Näringsutskottet den 19 maj 2022 och Sr Hallberg samrådde med EU-nämnden den 25 maj 2022 om WTO och förberedelser av MC12 inför rådet för utrikesfrågor (handel) den 3 juni 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Regeringen har inför det fortsatta arbetet i WTO tillsammans med företrädare för sju likasinnade EU-medlemsstater (Danmark, Finland, Nederländerna, Tjeckien, Estland, Irland och Tyskland) tagit initiativ till att stödja och vid behov driva på EU-kommissionen att lyfta vissa prioriterade frågor. Regeringen avser att fortsätta detta samarbete dessa och andra likasinnade länder inför ministerkonferensen.

Faktapromemoria: Nej